

Raskere E6 til byen

Hva vil det bety for befolkningsvekst i Levanger?

KNUT VAREIDE

TF-notat nr. 11/2022

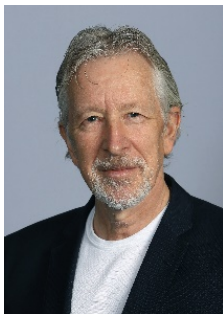
Tittel: Raskere E6 til byen
Undertittel: Hva vil det bety for befolkningsvekst i Levanger?
TF-notat nr: 11/2022
Forfatter(e): Knut Vareide
Dato: 30. november 2022
ISBN: 982-82-336-0549-0
ISSN: 2703-7908
Pris: (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto:
Prosjekt: Regionale analyser 2022
Prosjektnr.: 20220150
Prosjektleder: Knut Vareide
Oppdragsgiver(e): Levanger kommune

Spørsmål om dette notatet kan rettes til:

Telemarksforskning
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforskning.no

Resymé:

Dette notatet drøfter mulige effekter av at ny E6 vil gi vesentlig kortere reisetid til Stjørdal og Trondheim i 2026. Konklusjonen er at Levanger, særlig de sørlige delene av kommunen, vil bli tettere knyttet til det store arbeidsmarkedet i Trondheimsregionen. Den statistiske effekten av dette er økt tilflytting tilsvarende 135 innbyggere i perioden fra 2026 og 2040. Denne effekten kan bli større dersom kommunen lykkes med tiltak for å øke bostedsattraktiviteten, spesielt i tettstedet Åsen, som ligger lengst sør i kommunen. Effekten kan bli enda større dersom Trondheimsregionen samtidig har høy arbeidsplassvekst og relativt lav boligbyggingstakt, men lavere dersom Trondheimsregionen får lav arbeidsplassvekst og høy boligbyggingstakt.

Knut Vareide er utdannet sosialøkonom (cand. oecon.) fra Universitetet i Oslo (1985). Han har arbeidet ved Telemarksforskning siden 1996. Han har spesielt arbeidet med næringsutvikling og attraktivitet i kommuner og regioner i Norge.

Forord

Dette notatet er laget på oppdrag fra Levanger kommune. Kommunen ønsket en vurdering av hvilken betydning en raskere vei til Stjørdal og Trondheim kan bety for tilflytting og befolkningsvekst i Levanger, spesielt i de sørlige områdene av kommunen.

Dette notatet bygger på en digital regional analyse for Levanger som kan ses på denne linken:

<https://regionalanalyse.no/rapport/5037/2/1>

Dette er en analyse av utviklingen i Levanger fram til nå, og i analysen er det også laget ulike framskrivinger av utviklingen av folketallet i Levanger og ulike områder/kretser i kommunen. Dette kan tjene som en nullpunkt-analyse for den sannsynlige utviklingen uten den omtalte forbedringen av E6. Dernest har vi gjort beregninger av hvor mye flyttingen og befolkningsveksten vil påvirkes av at innbyggerne i Levanger får kortere reisetid til det store arbeidsmarkedet i Trondheimsregionen. Til slutt har vi gått gjennom en del forhold som vil ha betydning for hvilken effekt raskere E6 vil få for innflytting og befolkningsvekst i Levanger og spesielt Åsen.

Bø, 30.november 2022

Knut Vareide

Prosjektleder

Innhold

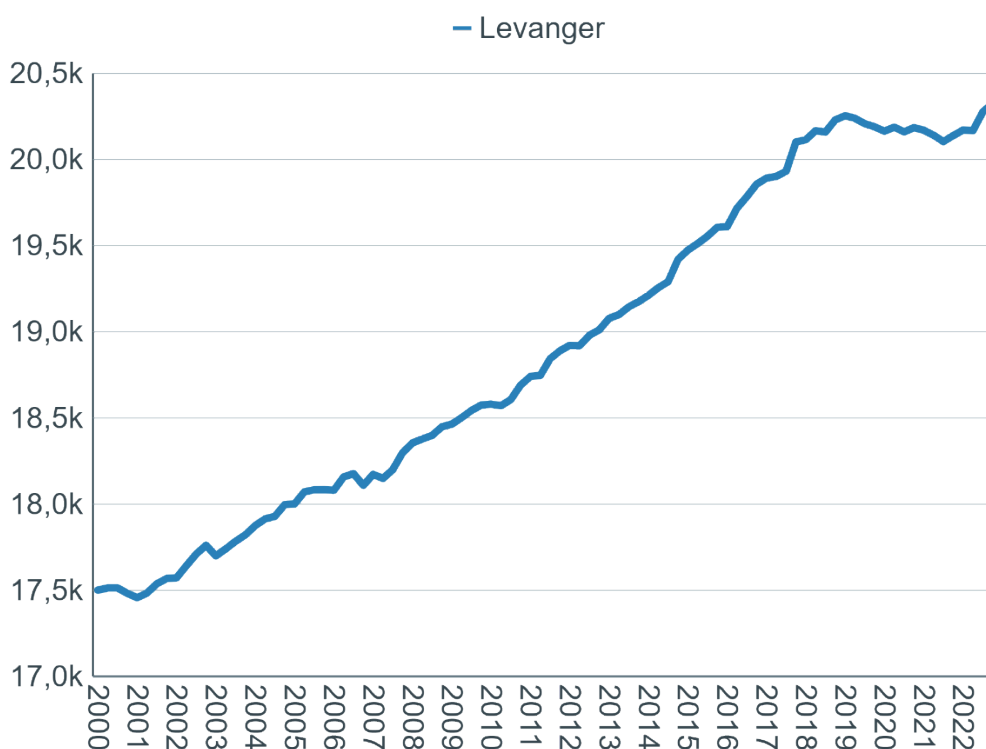
1. Utviklingen i Levanger	6
1.1 Befolkningsutviklingen.....	6
1.2 Befolkningsutviklingen dekomponert.....	7
1.3 Analyse av flyttingen – bostedsattraktivitet.....	8
1.4 Boliger og boligbygging	10
1.5 Boligpriser og boligbygging	12
1.6 Demografien.....	13
1.7 Antall arbeidsplasser i Levanger.....	14
1.8 Næringsstrukturen i Levanger.....	15
1.9 Pendling	16
2. Framtidig befolkningsutvikling	19
2.1 Befolkningsutvikling i ulike deler av kommunen.....	21
3. Hva vil kortere vei til Trondheim bety for befolkningsutviklingen?	23
3.1 Levanger blir en mer sentral kommune	25
3.2 Hvor kommer veksten?	27
3.3 Forhold som vil påvirke tilflytting og befolkningsvekst.....	28
4. Konklusjon	31

1. Utviklingen i Levanger

I dette kapitlet skal vi gjøre rede for noen sentrale utviklingstrekk i Levanger som har betydning for den framtidige utviklingen vi skal se på i kapittel 2.

1.1 Befolkningsutviklingen

Figur 1: folketallet i Vest-Telemark

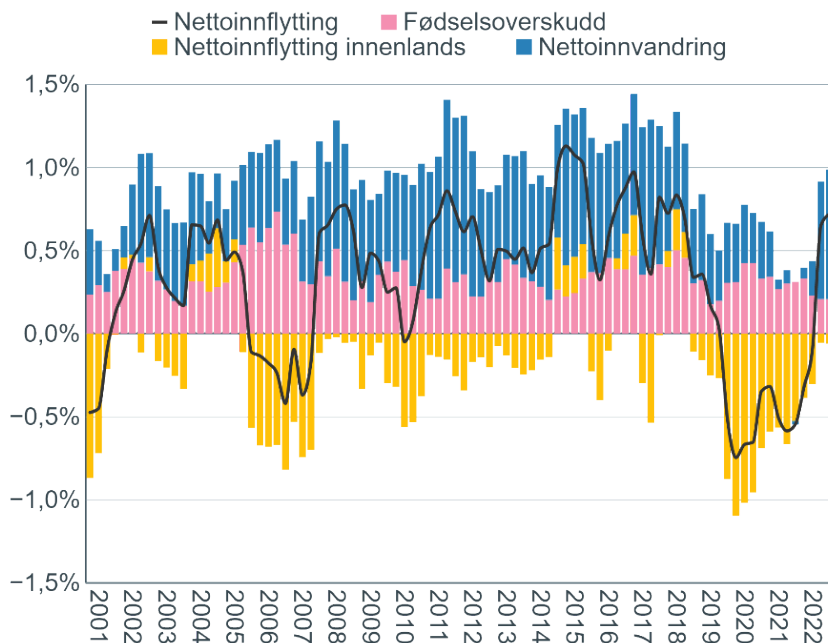
Folketallet i Levanger økte ganske jevnt fra 2000 til 2019, fra 17 501 innbyggere i starten av 2000 til 20 254 i starten av 2019.

Etter 2019 var det faktisk en nedgang i folketallet som varte til 3. kvartal 2021. Denne befolkningsnedgangen er påfallende, siden det har vært ganske jevn vekst i folketallet i Levanger i de 20 foregående årene.

I 2022 har det blitt vekst i folketallet igjen og det var 20 325 innbyggere i kommunen i begynnelsen av 4. kvartal 2022. Det er det høyeste innbyggertallet som Levanger har hatt.

1.2 Befolkningsutviklingen dekomponert

Befolkningsendringene i Levanger kan dekomponeres i tre: Fødselsbalanse, innenlands nettoutflytting og netto innvandring.

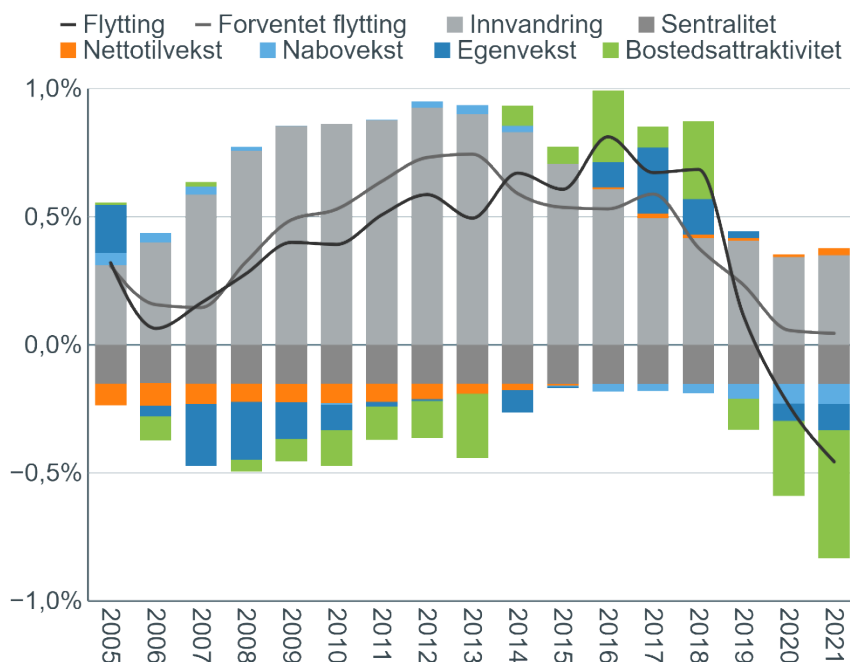
Figur 2: Befolkningsendringer i Levanger siste 12 måneder, målt hvert kvartal.

I figuren kan vi se befolkningsendringene dekomponert i fødselsbalansen, innenlands nettoutflytting og nettoinnvandring. Levanger har hatt et fødselsoverskudd i hele perioden siden 2000. Innvandringen har vært høy i perioder og var den viktigste drivere for befolkningsveksten i perioden fra 2007 til 2017. Den innenlandske nettoutflyttingen har variert mye fra periode til periode. I årene mellom 2019 og 2022 var det svært høy netto utflytting innenlands. Det var det som gjorde at folketallet gikk nedover i denne perioden. Vi kan altså knytte den påfallende befolkningsnedgangen mellom 2019 og 2022 til at det var stor innenlands utflytting i denne perioden.

I det siste halvåret har det igjen blitt stor netto innvandring. Det er knyttet til økt innvandring til Norge fra Ukraina. Samtidig har den innenlandske nettoutflyttingen stoppet opp. Befolkningsveksten i 2022 skyldes dermed følgende forhold: Høyere innvandring og bedre innenlands flyttebalanse.

1.3 Analyse av flyttingen – bostedsattraktivitet

Vi skal se litt nærmere på en analyse av nettoflyttetallene til Levanger. Analysen vil fortelle hva som har vært drivkreftene for flyttingen, hva som er forventet flytting til kommunen og om Levanger har vært en attraktiv kommune for bosetting. Vi definerer da bostedsattraktivitet til å være at stedet har høyere nettoflytting enn forventet.

Figur 3: Nettoflyttingen til Levanger, dekomponert i ulike drivkrefter.

Det er fem faktorer som ligger bak modellen for forventet flytting. For det første er det innvandringen til Norge. Denne innvandringen sprer seg like mye til sentrale strøk som til periferien. Levanger vil derfor normalt ha en nettoinnvandring som er lik landets.

Den andre drivkraften er sentraliseringen av bosettingen, som følge av at de unge flytter systematisk fra usentrale til sentrale strøk. Virkningen av sentraliseringen er svakt negativ for Levanger. Sentralitet er et mål for hvor mange arbeidsplasser befolkningen når med bosted i kommunen. Senere skal vi vurdere betydningen av bedre kommunikasjon mot Trondheimsregionen. Da vil et av hovedpoenget være at Levanger blir mer *sentral*, fordi en kan nå flere arbeidsplasser med bosted i kommunen.

Effekten av arbeidsplassveksten har vi splittet opp i to. Effekten av arbeidsplassveksten i egen kommune (egenvekst) beregner hvordan nettoflyttingen har blitt påvirket av endringer i antall arbeidsplasser i egen kommune. I perioder har arbeidsplassveksten i Levanger vært bedre enn landsgjennomsnittet. Da blir forventet nettoflytting bedre. I de siste to årene har arbeidsplassveksten vært dårligere enn landsgjennomsnittet. Da synker forventet innflytting til kommunen.

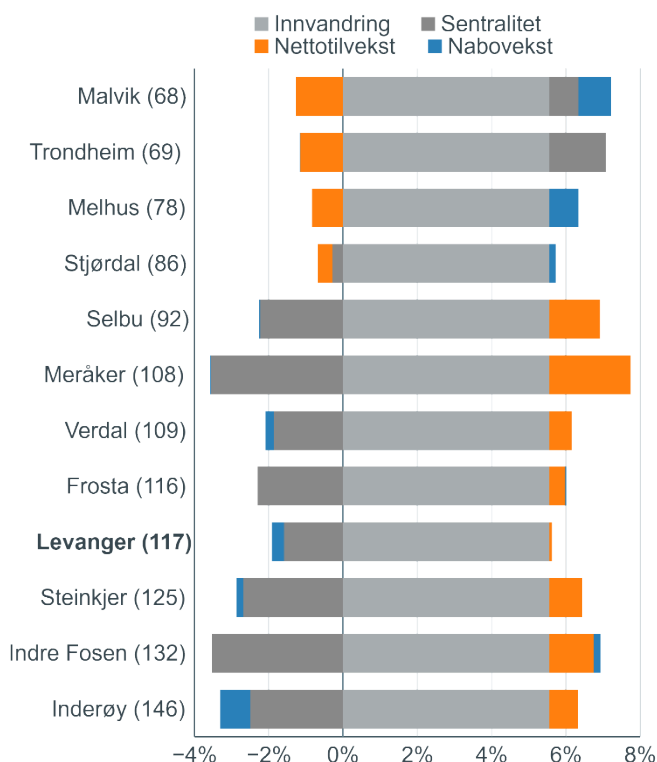

Vi har også beregnet effekten av arbeidsplassveksten i kommuner som innbyggerne i Levanger pendler til (nabovekst). Denne naboveksten har også vært svak, men har påvirket flyttingen negativt, særlig i de siste årene. De viktigste nabokommunene i denne sammenhengen er Verdal, Stjørdal, Steinkjer og Trondheim, fordi det er flest pendlere fra Levanger til disse kommunene. Både Verdal, Stjørdal og Steinkjer har hatt lav arbeidsplassvekst de siste årene. Trondheim har hatt god arbeidsplassvekst.

En ny faktor, som vi har utvidet modellen for i 2022, er den demografiske sysselsettingstilveksten. Det er effekten av tilbudet av arbeidskraft av at alle innbyggere blir ett år eldre. I Levanger er det en normal andel eldre over 62 år. Dermed blir nettoflyttingen til Levanger lite påvirket av denne faktoren.

Bostedsattraktiviteten er et mål for om nettoflyttingen har vært bedre eller dårligere enn forventet. Levanger hadde mest positiv bostedsattraktivitet mellom 2014 og 2018, men i de tre siste årene har bostedsattraktiviteten vært negativ. De dårlige flyttetallene til Levanger i årene 2019-2022 kan altså ikke helt forklares av sentralitet, arbeidsplassutvikling eller kommunens demografi.

I figuren under viser vi hvordan vi har beregnet forventet nettoflytting til Levanger:

Figur 4: Forventet nettoflytting i prosent av folketallet siste ti år, ut fra sentralitet, nasjonal nettoinnvandring, arbeidsplassvekst i områder det pendles til (Nabovekst) og demografisk sysselsettingstilvekst (Nettotilvekst).

Bidraget fra nasjonal innvandring er likt for alle kommunene. Sentraliteten til kommunene har en direkte betydning for nettoflyttingen. Vi kan se at Trondheim har fått et positivt bidrag til sin nettoflytting på 1,5 prosentpoeng som følge av høy sentralitet i den siste tiårsperioden. Malvik har også et positivt bidrag til nettoflyttingen som følge av sentraliteten. Stjørdal har fått et lite fratrekk på 0,3 prosentpoeng som følge av sentraliteten. For Levanger har sentraliteten påvirket nettoflyttingen negativt tilsvarende 1,6 prosent av folketallet i den siste tiårsperioden. Senere skal vi beregne hvor mye sentraliteten til Levanger vil øke som følge av at reisetiden til Stjørdal og Trondheim blir kortere.

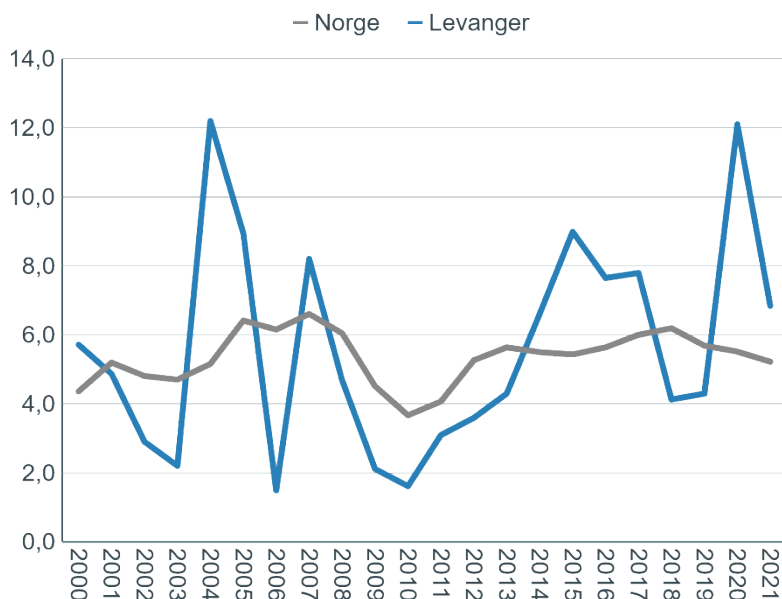
Andre forhold som påvirker forventet nettoflytting er nabovest, det vil si arbeidsplassvekst i nabokommuner som befolkningen pendler til, og nettotilvekst som er et mål for den demografiske sysselsettingstilveksten. Forklaring til den demografiske sysselsettingstilveksten og dens betydning for flyttingen kan leses her:

<https://regionalanalyse.no/artikkel/sysselsettingstilvekst>

1.4 Boliger og boligbygging

Levanger har relativt få boliger i forhold til innbyggertallet. Antall boliger i Levanger utgjorde 46,2 prosent av folketallet i 2021. Det er 62 kommuner i landet med færre boliger per innbygger, men det er 293 kommuner som har flere boliger per innbygger enn Levanger. Siden antall boliger er forholdsvis lavt i forhold til folketallet, vil det være nødvendig med en høy boligbyggingstakt for å få en høy vekst i folketallet.

Vi kan sammenlikne boligbyggingstakten i Levanger med landsgjennomsnittet i figuren under. Boligbyggingstakt er da definert som antall fullførte boliger per 1000 innbyggere.

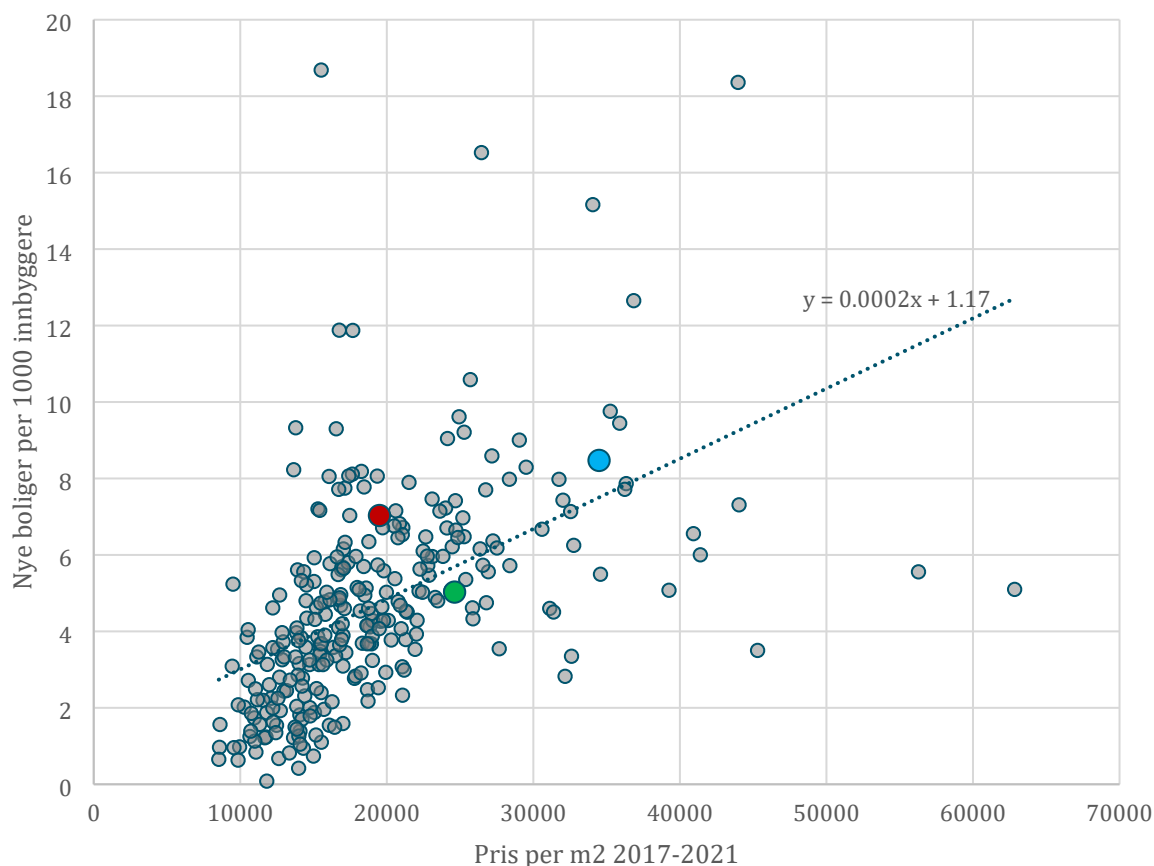
Figur 5: Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere.

Hvis vi ser på de åtte siste årene, har boligbyggingstakten i Levanger vært høyere enn landsgjennomsnittet i seks av disse åtte årene. Det var en relativt lav boligbyggingstakt i 2018 og 2019, men det har vært en høy boligbyggingstakt i 2020 og 2021. Det var spesielt høy boligbyggingstakt i 2020, da det ble bygget 244 nye boliger i kommunen, tilsvarende en boligbyggingstakt på 12,1. Boligbyggingstakten i Norge var 5,5 dette året.

Vi så tidligere at Levanger hadde mye lavere nettoflytting enn forventet i årene 2019 til 2021. Siden boligbyggingstakten har vært ganske god, synes det ikke som at lav boligbyggingstakt er årsaken til den lave bostedsattraktiviteten. På den annen side var det lav boligbyggingstakt i 2018 og 2019, noe som er negativt for flyttetallene og bostedsattraktiviteten. Den høye boligbyggingstakten i 2020 og 2021 vil kanskje føre til bedre bostedsattraktivitet i 2022 og 2023, hvis vi tenker oss at effekten av høy boligbyggingstakt kommer senere. Nettoflyttingen til Levanger har da også blitt vesentlig bedre i 2022 enn den var i de foregående årene.

1.5 Boligpriser og boligbygging

Vi skal også se på boligbyggingstakt og prisnivå på boliger. Vi bruker da statistikk over gjennomsnittlig kvadratmeterpris for brukte eneboliger fra SSB. Boligbyggingstakt er antall nye boliger per 1000 innbyggere. Tallet for nye boliger er også hentet fra SSB, altså antall fullførte boliger.

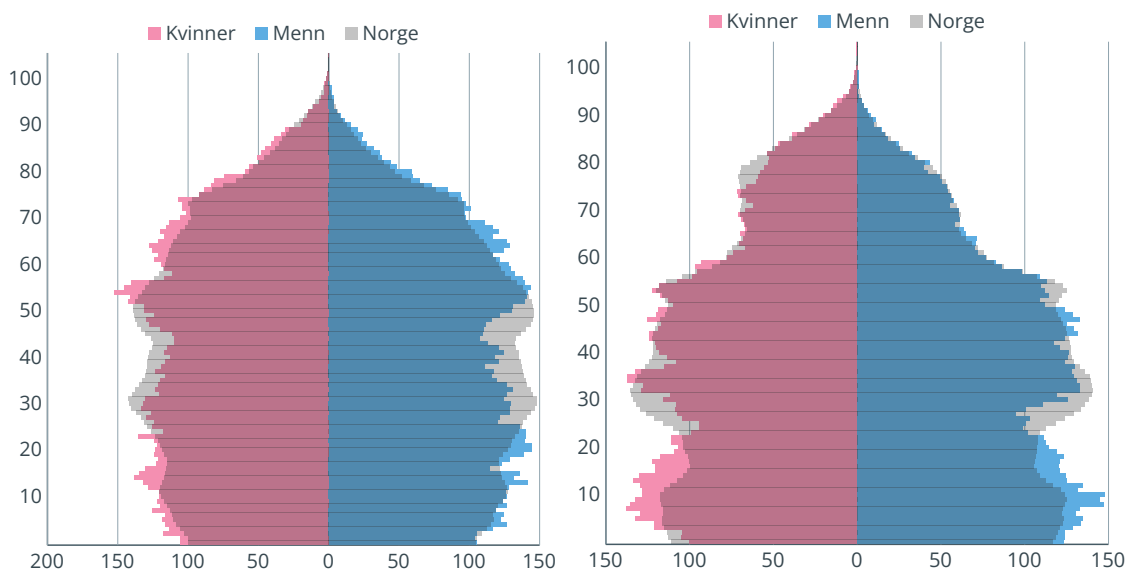

Figur 6: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris for brukte eneboliger og boligbyggingstakt (antall nye boliger per 1000 innbyggere) i perioden 2017-2021. Den røde prikken er Levanger, den grønne er Stjørdal og den blå er Trondheim. Alle de andre prikkene er de andre kommunene som det finnes boligprisstatistikk for. Lengst til høyre i diagrammet er Oslo og Bærum, som har landets høyeste boligpriser, men likevel en lav boligbyggingstakt.

Levanger hadde en pris på 19 498 kr per m² i denne femårsperioden. Det er en lavere pris enn Stjørdal (24 625) og Trondheim (34 484), men høyere enn Verdal (17 470) og Steinkjer (15 092). Boligbyggingstakten i Levanger var lavere enn Trondheim, som forventet, men høyere enn i Stjørdal. Levanger framstår med en relativt høy boligbyggingstakt i denne siste femårsperioden. Levanger er rangert som nummer 49 av 356 kommuner i landet for boligbyggingstakten i denne perioden.

1.6 Demografien

Fordelingen av innbyggerne etter kjønn og alder har konsekvenser, spesielt for fødselsbalansen, men også for flyttetallene. Både Levanger og resten av landet har hatt en vesentlig aldring av innbyggerne. Det vil sannsynligvis fortsette de neste tiårene.

Figur 7: Befolkningens fordeling på alder og kjønn i Levanger i 2021 til venstre og 2001 til høyre. Skyggen viser fordelingen i Norge.

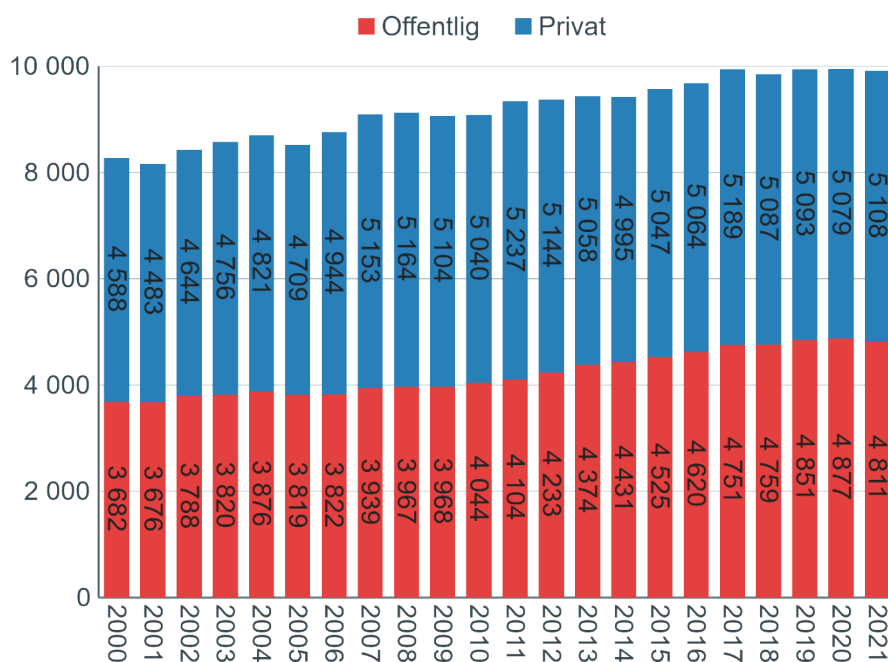
I 2001 var det relativt liten andel av innbyggerne i Levanger som var over 60 år, som i resten av landet. Andelen barn mellom 3 og 18 år var mye større i Levanger i 2001 og høyere enn i resten av landet. Nå er det blitt en mye større andel av innbyggerne som er over 50 år. Andelen som er over 50 år er høyere i Levanger nå enn landsgjennomsnittet.

Denne demografiske utviklingen vil føre til at fødselsoverskuddet til Levanger vil bli stadig mindre og det kan også bli fødselsunderskudd i kommunen om noen år dersom det ikke blir høy netto innflytting til kommunen. Det vil vi se når vi senere i dette notatet skal vise scenarier for befolkningsutviklingen i Levanger.

1.7 Antall arbeidsplasser i Levanger

Arbeidsplasser og bosetting henger sammen, særlig på steder hvor det er langt å pendle til andre kommuner. Utviklingen i antall arbeidsplasser er derfor en av de viktigste årsakene til flyttemønstrene. Det har vært spekulert i at arbeidsplassene vil få mindre betydning for bosettingen etter hvert som at det har blitt mer akseptert å ha hjemmekontor, men arbeidsplassutviklingen hadde like stor betydning for flyttemønstrene i 2021 som tidligere.

Antall arbeidsplasser i Levanger har økt en del siden 2000.

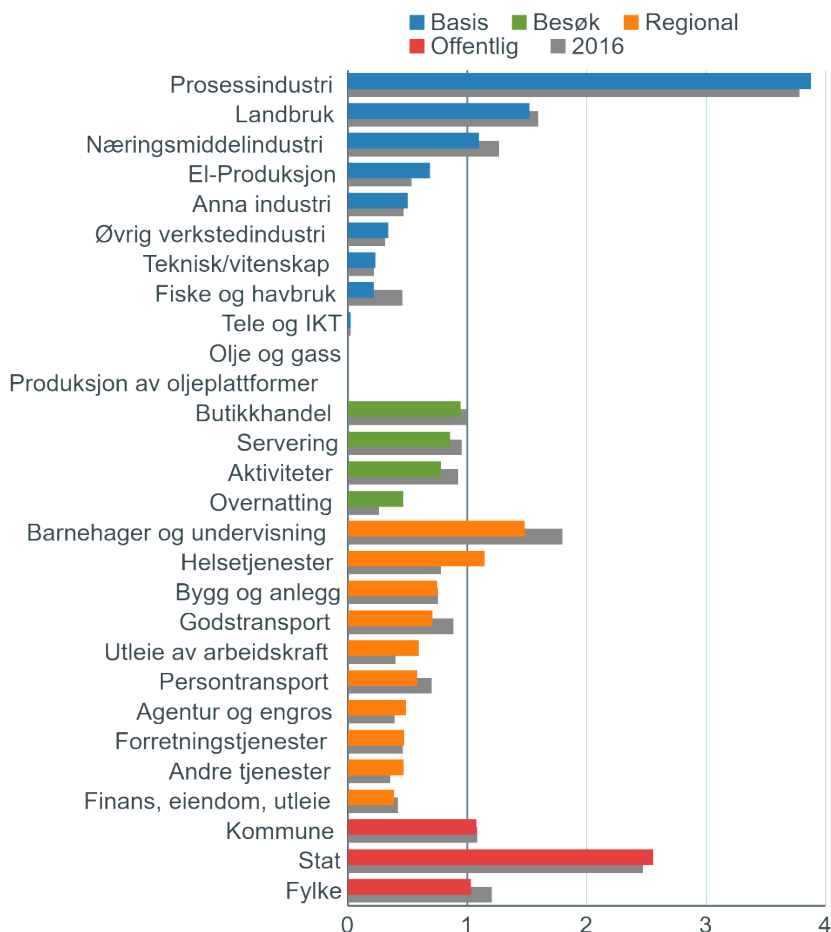

Figur 8: Antall arbeidsplasser i Levanger.

Antall arbeidsplasser i næringslivet har økt fra 4 588 på slutten av 2000 til 5 108 på slutten av 2021. I offentlig sektor var det 3 682 arbeidsplasser i Levanger i 2000 og 4 811 i 2021. Veksten i antall arbeidsplasser i Levanger har vært ganske lik veksten på landsbasis siden 2000, men i næringslivet har det vært en relativt svak utvikling i antall arbeidsplasser i de siste årene. Det var flere arbeidsplasser i næringslivet i Levanger i 2017 enn det var i 2021.

1.8 Næringsstrukturen i Levanger

Vi skal se nærmere på næringsstrukturen i Levanger.

Figur 9: Lokaliseringskvotienter i ulike næringer i Levanger i 2021. "Skyggene" viser lokaliseringkvotientene i 2016.

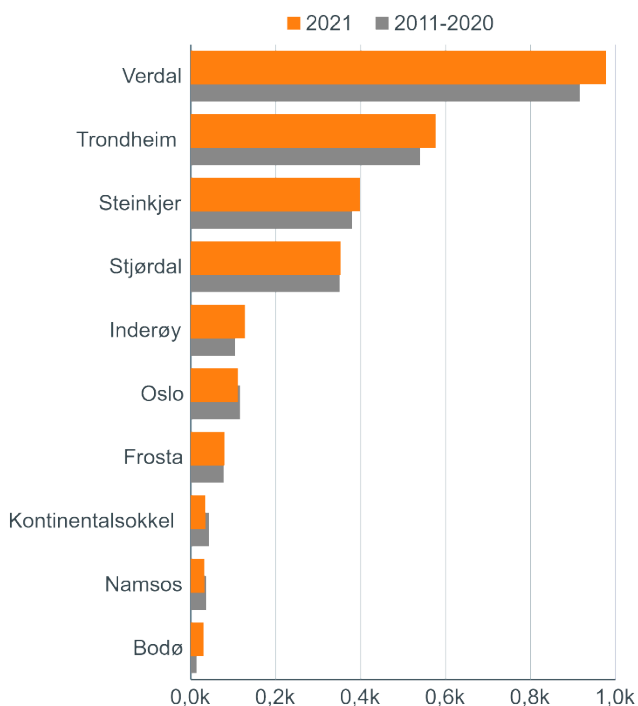
Figuren viser lokaliseringkvotientene til de ulike bransjene i næringslivet i Levanger i 2021. Bransjer med lokaliseringkvotient over 1 er bransjer som Levanger har relativt mye av. Vi kan også se hvilken lokaliseringkvotient bransjen hadde i starten av 2016 i de grå søylene.

Levanger har en stor andel av arbeidsplassene i bransjene prosessindustri, landbruk og næringsmiddelindustri. Det er også relativt mange arbeidsplasser i private barnehager og undervisning og helsetjenester. Næringsstrukturen i Levanger har ikke vært spesielt gunstig med tanke på vekst i antall ansatte, fordi Levanger har lite av bransjene med sterkest vekst. Det er imidlertid en relativt stor andel som er ansatt i statlig sektor, spesielt i forbindelse med sykehuset. Det er antakelig en sektor som vil vokse videre.

1.9 Pendling

Pendlingsmønstrene er viktige å forstå når vi skal vurdere betydningen av at veien til Stjørdal og Trondheim blir kortere. Det som først og fremst skaper et potensiale for økt innflytting, er at det blir lettere å ha bosted i Levanger og pendle sørover enn tidligere.

I figuren under ser vi hvor befolkningen i Levanger pendler ut til.

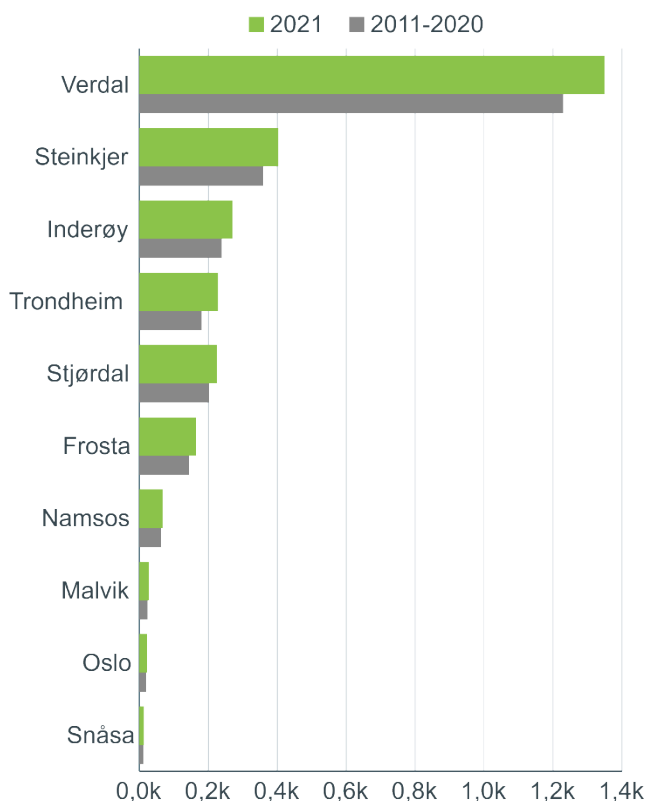

Figur 10: Antall personer som pendler ut fra Levanger.

Det er klart flest pendlere til Verdal. Trondheim har nest flest pendlere fra Levanger i 2021. Det er også en del som pendler til Steinkjer og Stjørdal. Det at Verdal har flest pendlere fra Levanger henger naturligvis sammen med at det er kort avstand til arbeidsplassene i Verdal, spesielt fordi befolkningen i Levanger er konsentrert til de nordligste delene av kommunen, som ligger nærmest Verdal. Trondheim har mer enn ti ganger så mange arbeidsplasser som Steinkjer og Stjørdal. Derfor er det mer pendling til Trondheim enn det er til Stjørdal eller Steinkjer, selv om avstanden til Trondheim er større. Det er svært få pendlere til Malvik, som ligger mellom Stjørdal og Trondheim.

Antall personer som pendler inn til Levanger er vist i figuren under.

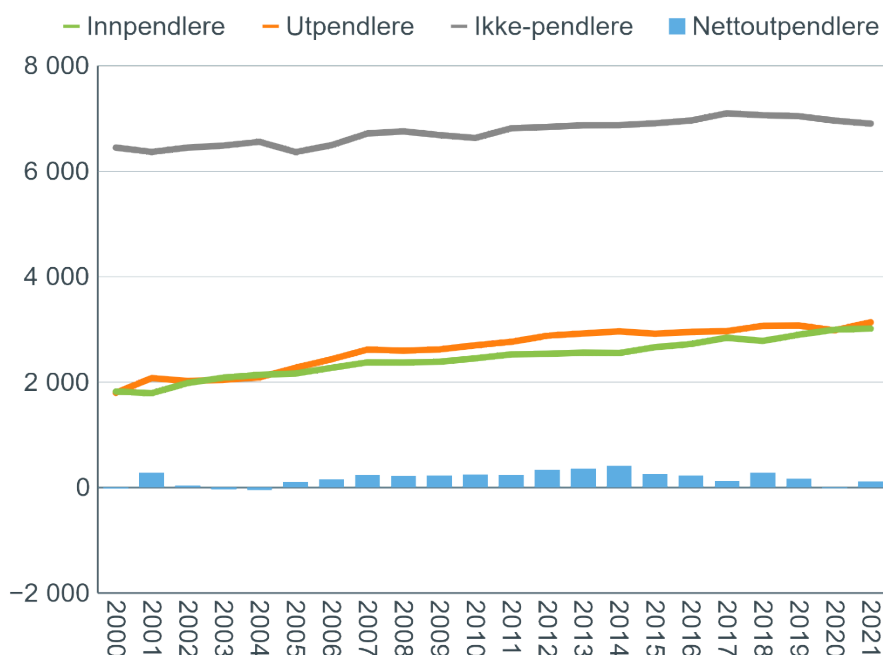

Figur 11: Antall personer som pendler inn til Levanger.

Det er klart flest som pendler inn til Levanger fra Verdal. Dernest er det Steinkjer og Inderøy som har flest innpendlere. Det er færre som pendler inn fra Trondheim og Stjørdal enn som pendler den andre veien. Det er et generelt mønster i Norge at pendlingsstrømmen går fra periferi og inn mot sentrum. I Trøndelag er det Trondheim som er det store sentrumet, og vi ser at det går en pendlingsstrøm i retning av Trondheim fra alle kanter.

Når veien blir kortere fra Levanger til Trondheim, skaper det et potensial for at flere bosetter seg i Levanger og pendler mot Trondheim, men samtidig vil det også bli flere som pendler inn til Levanger fra Trondheim. Bedre kommunikasjoner gjør at konkurransen om å få innbyggere blir større enn før, fordi bedre pendlingsmuligheter gjør at folk i større grad vil kunne velge bosted. Normalt skal Levanger tjene på å få kortere vei, fordi arbeidsmarkedet i Trondheimsregionen er mye større enn i Levanger. Men hvis Stjørdal, Malvik og Trondheim oppfattes som mye mer attraktive bosteder enn Levanger, vil en kunne få mer innpendling til Levanger enn økt utpendling mot Trondheim. Det betyr at gevinsten i form av økt innflytting til Levanger blir større dess høyere bostedsattraktivitet Levanger har. Det blir altså viktigere å bli oppfattet som et attraktivt bosted når kommunikasjonene blir bedre og arbeidsmarkedet mer integrert.

Vi skal se på inn- og utpendling og nettoppendlingen til Levanger.

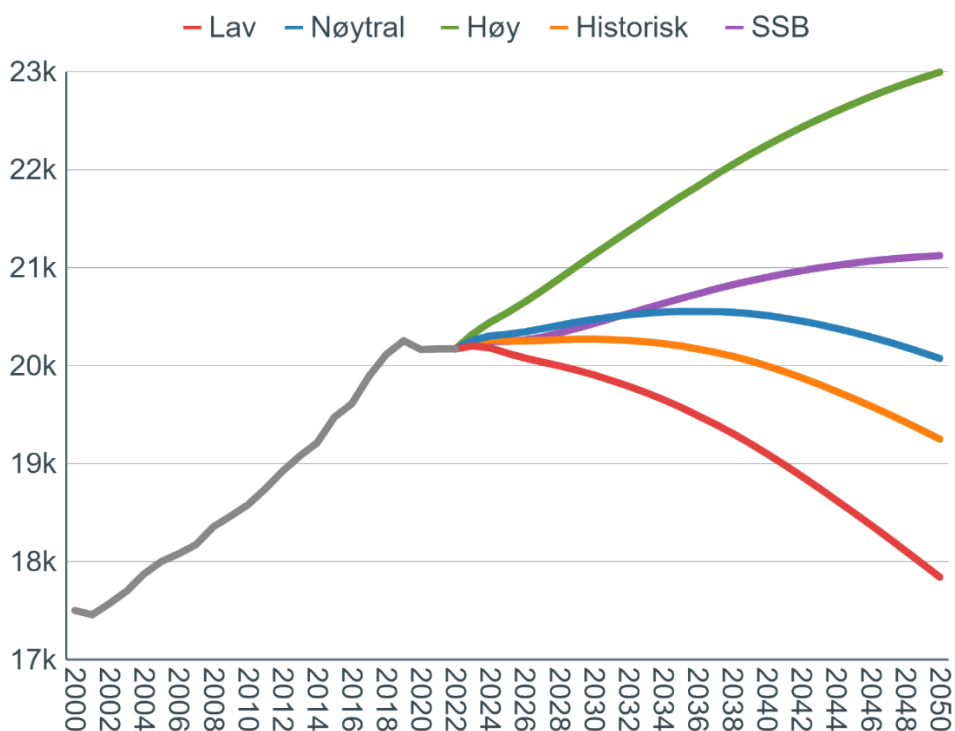
Figur 12: Antall personer som bor og jobber i Levanger (ikke-pendlere), bor i Levanger og pendler ut, eller bor utenfor Levanger og pendler inn, samt nettoppendlingen (antall ut – antall inn).

I figuren kan vi se antall personer som både bor og jobber i Levanger, antall som pendler ut og antall som pendler inn. Det har vært en gradvis økning i antall som pendler både ut og inn til kommunen. Samtidig er det vært nesten like mange som pendler ut og inn i hele perioden etter 2000.

Når veien mot Trondheim blir raskere, vil effekten kunne bli at det blir økt innflytting til Levanger av personer som pendler mot Trondheim. Det vil normalt bety at antall som pendler ut fra Levanger vil øke raskere enn antall som pendler inn til Levanger, fordi arbeidsmarkedet i Trondheim er mye større enn arbeidsmarkedet i Levanger. Dersom en lykkes med å få mer innflytting av folk som pendler sørover vil altså Levanger få et økt underskudd på arbeidsplasser (netto utpendling). Dette behøver ikke å være noe problem. Et underskudd på arbeidsplasser kan like gjerne kalles et overskudd av folk.

2. Framtidig befolkningsutvikling

Telemarksforskning utarbeider egne scenarier for framtidig befolkningsutvikling, der scenariene er bygget på de samme nasjonale forutsetningene som SSBs hovedalternativ når det gjelder innvandring til Norge, fruktbarhet og dødelighet. Telemarksforskings modell skiller seg fra SSB når det gjelder beregning av framtidig flytting. Telemarksforskning utarbeider alltid fire ulike scenarier som skiller seg fra hverandre når det gjelder framtidig attraktivitet for bosetting og næringsliv. Det er et scenario med høy attraktivitet, ett med lav attraktivitet, ett scenario med nøytral attraktivitet og et siste scenario hvor regionen har samme attraktivitet i framtiden som i den siste tiårsperioden. De siste framskrivningene er laget i 2022.

Figur 13: Antall innbyggere i Levanger i ulike scenarier samt SSBs framskrivning.

SSBs framskrivning har en vekst i folketallet i Levanger fra 20 171 innbyggere i begynnelsen av 2022 til 21 122 innbyggere i 2050.

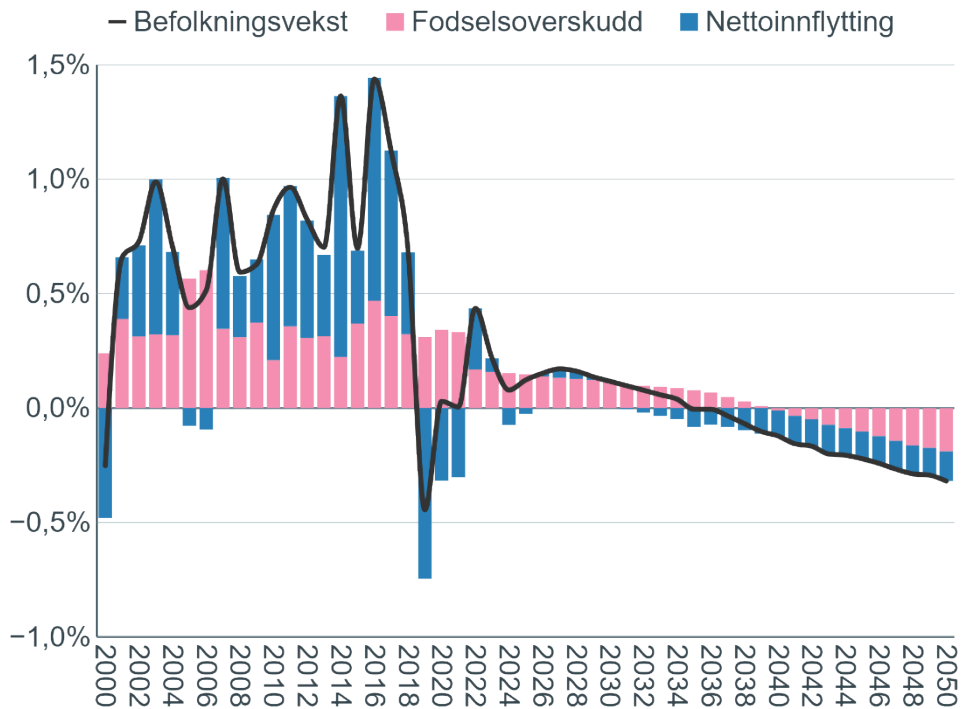
Telemarksforskings scenario hvor Levanger har en nøytral attraktivitet, er ganske lik SSBs framskrivning fram til 2035, men har en nedgang i folketallet etter det fordi fødselsbalansen etter hvert vil gå fra positiv til negativ.

Scenariet med høy attraktivitet har en vekst opp til 22 995 innbyggere i 2050.

Levanger har hatt en lav bostedsattraktivitet den siste tiårsperioden. I scenariet med historisk attraktivitet er det lagt inn at dette fortsetter. I dette scenariet vil folketallet i 2050 bli 19 249

innbyggere, altså lavere enn i dag. Scenariet med lav attraktivitet er det mest pessimistiske og har en nedgang til 17 841 innbyggere i 2050.

Vi kan også vise framskrivningene av endringer i folketallet der vi splitter befolkningsendringene i fødselsbalanse og nettoflytting (inkludert innvandring).

Figur 14: Årlige befolkningsendringer i Levanger fordelt på fødselsoverskudd og nettoflytting. Historiske tall fram til 2021 og Telemarkforsknings scenario med nøytral attraktivitet fra og med 2022.

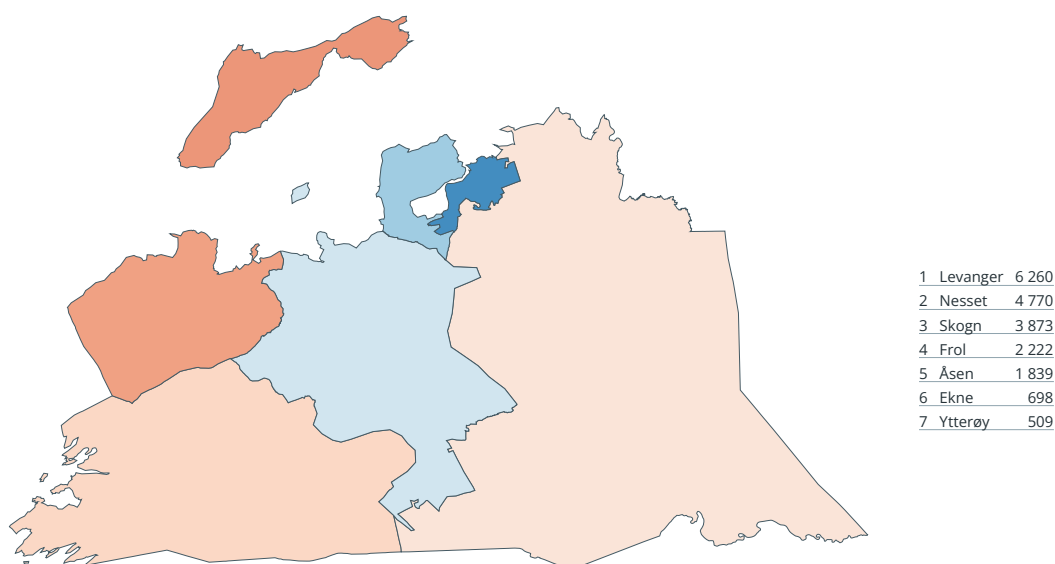
Levanger har hatt et fødselsoverskudd, men dette fødselsoverskuddet blir gravis lavere. Ifølge dette scenariet blir det et fødselsunderskudd fra 2038. Nettoflyttetallene vil være positive de første årene, men det vil normalt bli netto utflytting etter noen år, fordi det er lagt til grunn at innvandringen til Norge blir lavere.

Så langt i 2022 har mange kommuner, inkludert Levanger, fått bedre befolkningsvekst enn scenariene viser. Det er fordi det har vært uventet stor innvandring fra Ukraina i år. Det gjør at prognosene vil være for pessimistiske for 2022 og antakelig også for 2023. På den annen side har fruktbarheten gått sterkt ned i 2022. Hvis denne trenden fortsetter, vil det svekke befolkningsveksten på lang sikt.

2.1 Befolkningsutvikling i ulike deler av kommunen

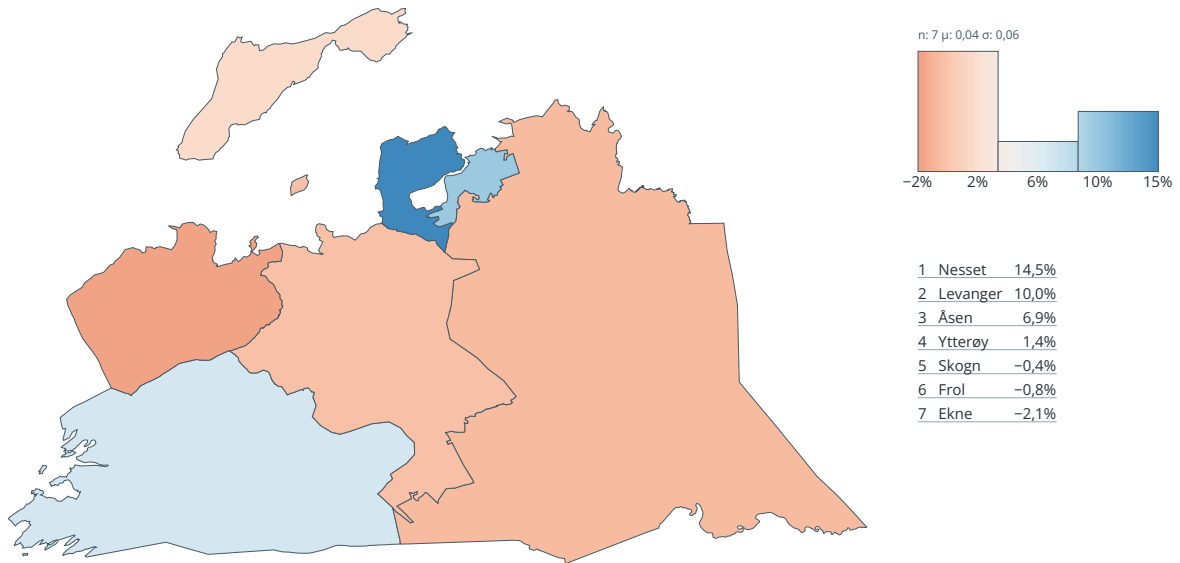

Befolkningen i Levanger kommune er for en stor del konsentrert i selve Levanger by, med områdene Levanger og Nesset. Mer enn halvparten av befolkningen bor i den av disse to områdene. Området Skogn har et folketall på 3 873, hvorav en stor del av befolkningen er bosatt nær kystlinja eller i kretsen Voll. Området som kalles Frol er størst i areal og har 2 222 innbyggere. Deretter kommer området Åsen med 1 839 innbyggere. Det er Åsen som vil ha størst potensial til å trekke til seg nye innbyggere med de bedre kommunikasjonene mot Stjørdal og Trondheim.

Figur 15: De sju delene av Levanger og deres folketall i starten av 2022.

Det har vært store forskjeller i befolkningsutviklingen i de ulike delene av Levanger kommune.

Figur 16: Befolkningsutvikling i ulike deler av Levanger fra 2012 til 2022.

De mest sentrale delene av Levanger kommune, som Nasset og Levanger har hatt den sterkeste veksten i folketallet. Nasset har hatt en vekst på 14,5 prosent, mens selve Levanger har hatt en vekst på 10,0 prosent den siste tiårsperioden. Åsen har også hatt vekst, her har folketallet økt med 6,9 prosent i denne tiårsperioden. Ytterøy har hatt en vekst på 1,4 prosent. Skogn, Frol og Ekne har hatt litt nedgang i folketallet i denne perioden.

3. Hva vil kortere vei til Trondheim bety for befolkningsutviklingen?

Fra Levanger kommune har vi fått følgende opplysninger:

E6 mellom Stjørdal og Åsen bygges nå ut med firefelt og 110 km/t. Det reduserer reiseavstanden fra Kvithammer til Åsen fra 19 til ni minutter. Den står ferdig i 2026/2027. Samtidig oppgraderes også E6 fra Stjørdal til Ranheim til firefelt og 110 km/t. Denne delen er ferdig i 2025. Det reduserer reisetida her fra 22 til 15 min

Næringsareal

Det gir Levanger 90 dekar næringsareal i Vassmarka, ved E6-krysset ca en kilometer nord for Åsen sentrum. Det er regulert til kontor/industri, ikke detaljhandel. Dette kan være i salg i 2026-2027.

Det er stor mangel på næringsareal på aksene nord for Trondheim. I Malvik – som har satset mye på næring nært E6 – er de siste tomtene solgt. Der opererer man på priser opp mot 2.200 kr/kvm.

Levanger kommune leter etter nye næringsområder. Kommunen er i dialog med noen grunneiere der man nå beregner om det er økonomisk og teknisk mulig å lage store næringsarealer. Foreløpig er man ikke helt i mål. Derfor er det ikke ønskelig nå å gå ut med hvor dette er.

Mellom Åsen og Levanger ligger Fiborgtangen med Norske Skog som største bedrift. Der har man tilgang på dypvannskai, togtransport og vegtransport. Her er det også cirka 300 dekar næringsareal ledig. Det er en rekke større internasjonale industribedrifter som viser interesse for dette området. Samtidig skal Norske Skog opp med annen og ny inntektsbringende virksomhet. Her er det snakk om + 100 arbeidsplasser fram mot 2030.

Trønderbanen

Innen samferdsel er de gamle togsettene på Trønderbanen byttet ut med nye togsett nå i 2022. Der er mer komfortable og åpner for PC-jobbing på toget. Fra januar 2027 settes det inn ny ruteplan som tillater to tog i timen fra Steinkjer til Melhus uten at man gjør noe vesentlig med reisetida. Det betyr at det tar dobbelt så lang tid å reise med tog fra Åsen til Stjørdal som med bil.

I dag ser vi at en del velger å kjøre bil til Skatval for å ta tog videre. Årsaken er at byveksttalen til Trondheim gir betydelig lavere billettpris fra Skatval enn fra Åsen. 42 kr/vei mot 166 kr/vei. Togstasjonene i Skogn og Åsen skal beholdes i ny ruteplan. Ronglan – som ligger midt mellom Skogn og Åsen - legges ned.

Utvikling Åsen

I Åsen satses det på å utvikle flere dagligvarebutikker (En coop extra i dag). Det er funksjoner som 1-10 skole og to barnehager der. Landbruksbutikk, bensinstasjon og verksted finnes også, i tillegg til at Åsen er hovedkvarter til Åsen sparebank. Det er på planene å bygge ny skole i Åsen. Dimensjonering av den for framtida vil være en viktig sak for kommunen i planleggingsperioden.

Aksen i sentrum opp mot jernbanestasjonen er tenkt fortettet med tjenesteyting og boliger i flere etasjer oppover. Det er flere tilgjengelige boligområder i framtida. I kommunedelplanen er det åpnet for 220 boenheter nært Åsen sentrum, og det mekles med Statsforvalteren for å få tatt i bruk et område til som kan gi 120 boenheter. Se punkt 1.6.3 i kommunedelplan Åsen.

Utvikling Skogn:

Etter at det har vært byggestopp i Skogn en rekke år pga innsigelser fra Bane Nor har man de siste to-tre åra satt i gang storstilt utbygging av leiligheter i Skogn sentrum. Samtidig er det nettopp lagt ut et eneboligområde i Holåsen med utsikt mot sørvest. Her er det 40 eneboligtomter og tre områder for konsentrert småhusbebyggelse som legges ut nå. Det har vært stor interesse for disse tomtene.

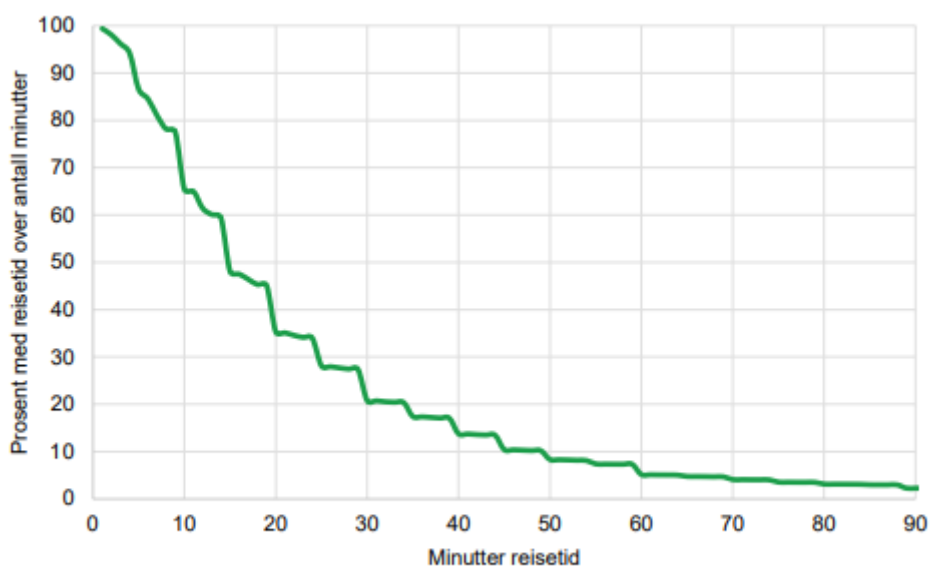

3.1 Levanger blir en mer sentral kommune

I Telemarksforskings modell har en kommunes sentralitet en direkte betydning for nettoflytting og befolkningsvekst. Alt annet likt, flytter folk fra mindre sentrale områder til mer sentrale områder.

Sentralitet er knyttet til befolkningens muligheter til arbeid, det vil si hvor mange arbeidsplasser som befolkningen kan nå med bosted i kommunen. I modellen som brukes til å måle bostedsattraktivitet og generere scenarier for framtidig flytting, har vi tallfestet hvor mye nettoflyttingen til et sted blir påvirket av sentraliteten. Vi bruker da et sentralitetsmål som vi har hentet fra SSBs sentralitetsindeks, som de har kalt arbeidsplassindeks. Denne arbeidsplassindeksen teller arbeidsplasser som nås med bosted i kommunen innenfor 90 minutters reisetid. Arbeidsplassene blir vektet i forhold til reisetiden fra bosted til arbeidsplass i henhold til følgende tabell:

Figur 2.1 Arbeidsreiser etter reisetid. 2013/2014

Kilde: TØI, Reisevaneundersøkelsen 2013/2014.

Figur 17: Avstandstabell for arbeidsreiser som er brukt av SSB til utarbeidelse av sentralitetsindeksen. Hentet fra SSB notat 2020/4.

Arbeidsplasser i umiddelbar nærhet telles 100 prosent. Med økende reisetid reduseres antall arbeidsplasser mer og mer og arbeidsplasser som krever reisetid mer enn 90 minutter telles ikke med. I dag er det for eksempel en reisetid fra Levanger by til Trondheim på 76 minutter. Det betyr at de 124 000 arbeidsplassene i Trondheim teller like mye som 3 786 arbeidsplasser i umiddelbar nærhet. Når reisetiden reduseres til 60 minutter, vil arbeidsplassene i Trondheim i stedet telle like mye som 6 310 arbeidsplasser i umiddelbar nærhet.

Gjennom å bruke denne avstandstabellen kan vi således finne ut av hvor mye sentraliteten til Levanger vil øke, som følge av at reisetiden til arbeidsmarkedene i Stjørdal, Malvik og Trondheim blir redusert.

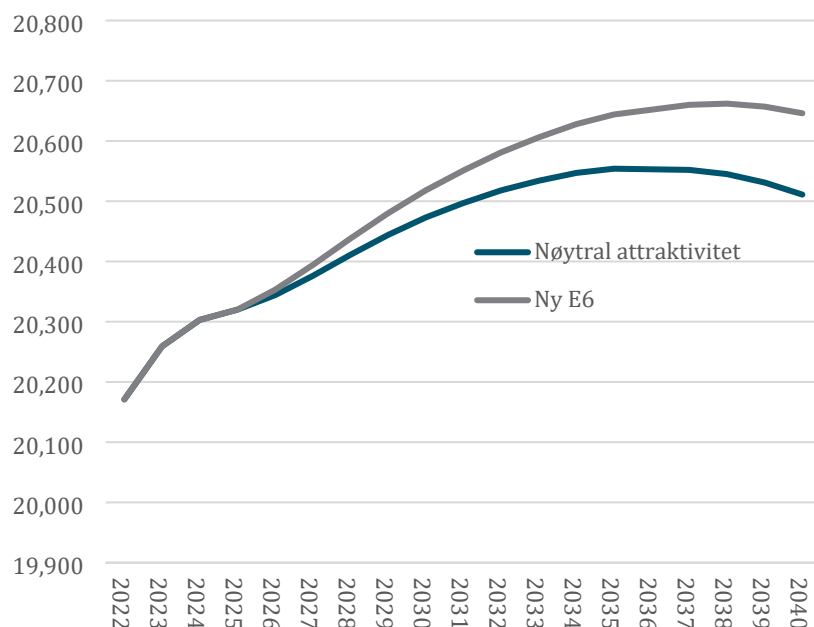
Vi har da lagt til grunn følgende endringer av reisetiden:

Tabell 1: Reisetid mellom steder før og etter utbygging av E6.

	Levanger		Åsen	
	Før	Etter	Før	Etter
Stjørdal	43	33	21	11
Malvik	59	49	37	27
Trondheim	76	60	54	38

De som bor i Levanger får med dette en redusert reisetid til Stjørdal fra 43 til 33 minutter og redusert reisetid til Trondheim fra 76 til 60 minutter. Fra Åsen blir reisetiden til Stjørdal 11 minutter og til Trondheim 38 minutter etter utbygging.

Effekten av denne kortere reisetiden blir at antall arbeidsplasser som er tilgjengelig, vektet med avstand, vil øke med omtrent 23 prosent for Levanger kommune som helhet. Vi kan da beregne hvor mye nettoflyttingen til Levanger blir påvirket og hva det vil ha å si for framtidig befolkningsvekst:

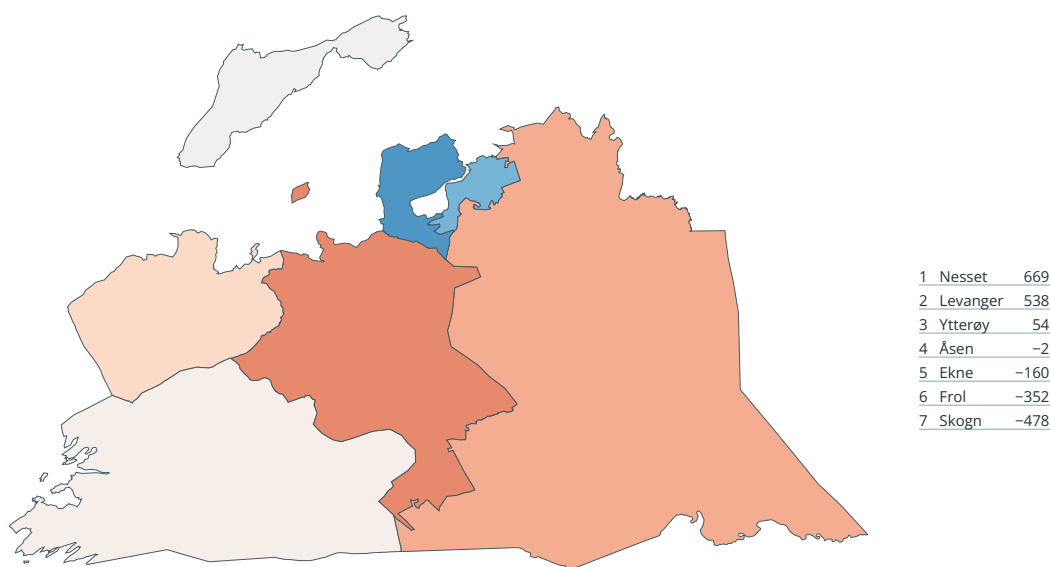
Figur 18: Scenario for folketallet i Levanger med nøytral attraktivitet før og etter utbygging av E6.

I figuren har vi beregnet effekten fra og med 2026. Folketallet i Levanger kommune vil da bli økt med 135 innbyggere i 2040 som følge av økt innflytting. Det skjer på grunn av at sentraliteten til Levanger blir høyere etter forbedringen av E6 og kortere reisetid til arbeidsplassene i

Trondheimsregionen. I figuren har vi bare tegnet inn et av scenariene, altså det med nøytral attraktivitet som vi regner som mest sannsynlig. Hvis vi går tilbake til figur 13, kan vi se at framtidig folketall i 2040 varierte fra 19 101 i scenariet med lav attraktivitet til 22 342 i scenariet med høy attraktivitet. Den ekstra veksten på 135 innbyggere som følge av raskere E6 til Trondheim vil gjelde for alle scenariene. Det betyr at folketallet kan synke fram til 2040 selv med bedre kommunikasjoner hvis Levanger har lav attraktivitet for næringslivet og bosetting, men de bedre kommunikasjonene vil gjøre det mer sannsynlig at det blir vekst.

3.2 Hvor kommer veksten?

I den regionale analysen for Levanger har vi laget prognoser for befolkningsutviklingen for de ulike områdene av Levanger. Disse prognosene er basert på antall fødte ut fra antall kvinner i fødedyktig alder, antall døde ut fra alderssammensetningen til innbyggerne og et flyttemønster som er likt i framtiden som i de siste ti årene. I scenariet med nøytral attraktivitet har vi da følgende prognose for endring i folketallet fra 2022 til 2040:

Figur 19: Beregnet vekst i folketallet i ulike deler av Levanger kommune fra 2022 til 2040.

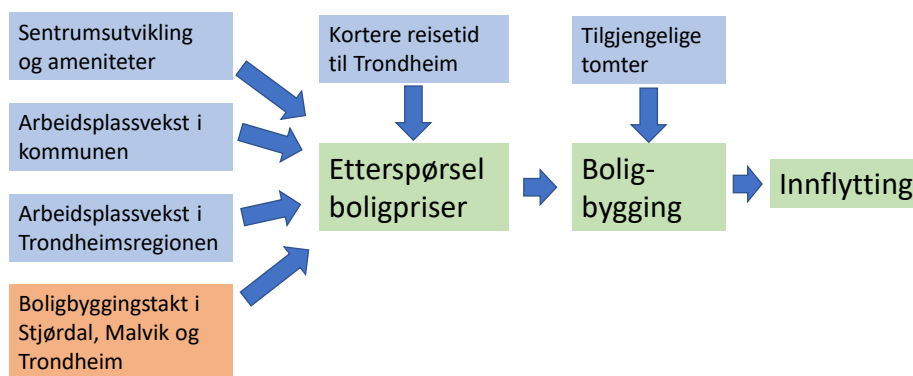
Før vi tok hensyn til utbedringen av E6 forventet vi at Nesset og Levanger ville få vekst i folketallet. Ytterøy har også vekst i denne prognosen. I denne analysen er det ikke tatt hensyn til at kyllingslakteriet på Ytterøy flytter fra øya fra 2024. Det vil bety nedgang i folketallet på øya hvis man ikke klarer å kompensere det med flere arbeidsplasser i andre bedrifter på øya. Folketallet i Åsen var forventet å stå omtrent stille, mens folketallet i Skogn var forventet å synke.

Når vi har beregnet at veksten i Levanger skal bli 135 innbyggere høyere i 2040 etter utbygging av E6, vil det være naturlig å anta at denne ekstra veksten vil komme i de områdene som blir

mest berørt, altså i Åsen, Skogn, Nesset og Levanger. En nøyaktig prognose over fordelingen er imidlertid ikke mulig å lage.

3.3 Forhold som vil påvirke tilflytting og befolkningsvekst

Et helt avgjørende forhold som vil påvirke hvor mye ekstra vekst det vil bli i Levanger kommune og i hvilke områder av Levanger innflyttingen vil komme, er boligbyggingen. Hvis det skal bli høy innflytting og sterk befolkningsvekst, er det en nødvendig forutsetning at det blir bygget mange nye boliger. En høy boligbyggingstakt er igjen avhengig av at det er en etterspørsel etter boliger som er stor nok til at det er lønnsomt å bygge boliger. Etterspørselen etter boliger på et gitt sted er igjen avhengig flere forhold. Vi kan skissere hvordan disse forholdene henger sammen med følgende figur:

Hvis vi skal bruke Åsen som et eksempel, så vil ny E6 med vesentlig kortere reisetid til Stjørdal og Trondheim gjøre at etterspørselen etter boliger i Åsen kommer til å bli større enn før. Vi har beregnet at den bedre tilknytningen mot Trondheimsregionens arbeidsmarkedet vil medføre økt tilflytting av 135 innbyggere mellom 2026 og 2040. Åsen, som er lokalisert nærmest til dette arbeidsmarkedet vil få størst effekt av dette.

Samtidig vil etterspørselen etter boliger i Åsen bli påvirket av minst fire andre forhold:

Sentrumsutvikling og ameniteter

Attraktiviteten vil påvirkes av sentrumsutviklingen i Åsen og hvilke ameniteter som stedet har. Ameniteter er et begrep som omfatter tilbud og goder som befolkningen har nytte av. Det omfatter også kommunale tilbud som skoler og barnehager. Levanger kommune oppgir at det planlegges for en ny skole i Åsen. Åsen er antakelig et mest aktuelt bosted for barnefamilier, noe som gjør at skoletilbudet på stedet er viktig. En ny skole vil bidra til økt attraktivitet, uten at det er mulig å tallfeste effekten. Kommunen opplyser også om at aksene i sentrum opp mot jernbanestasjonen er tenkt fortettet med tjenesteyting og boliger i flere etasjer oppover. Det vil også være positivt for attraktiviteten. Hvis tilbudet av butikker og kaféer blir større, vil det også

gjøre at flere vil se til Åsen som et mulig bosted. En positiv tettstedsutvikling i Åsen og et bredere tilbud av ulike typer ameniteter vil således kunne medføre at etterspørselen etter å bo i Åsen blir forsterket, altså høyere enn den økte arbeidsmarkedstilknytningen til Trondheimsregionen tilsier.

Arbeidsplassveksten i Levanger

Etterspørselen etter bolig i Åsen vil også bli påvirket av arbeidsplassveksten i kommunen. Her vil arbeidsplassvekst på selve Åsen være viktigst, men arbeidsplassveksten i andre deler av kommunen vil også være positivt for etterspørselen. Kommunen oppgir at det blir gjort tilgjengelig et nytt næringsareal på 90 dekar som ligger én kilometer nord for Åsen sentrum. Hvis det etableres nye arbeidsplasser der, vil det også gi en økt etterspørsel etter boliger i Åsen. Fiborgtangen er et annet næringsområde som ligger tett opp til Åsen. En positiv utvikling i antall arbeidsplasser på dette området vil også ha direkte betydning for etterspørselen etter boliger på Åsen.

Arbeidsplassveksten i Trondheimsregionen

Arbeidsplassveksten i Trondheimsregionen vil ha betydning for hvor mange som ønsker å bo i Åsen. Desto større arbeidsplassveksten blir i Trondheimsregionen, dess større etterspørsel vil det bli etter boliger i Åsen og i resten av Levanger kommune. Utsiktene til at Trondheimsregionen vil få en relativt høy arbeidsplassvekst er ganske gode, ettersom Trondheimsregionen er en av de fire største byregionene i landet. De største byregionene har i lang tid hatt en bedre vekst enn øvrige deler av landet, og det er ingen grunn til å anta at det ikke skal fortsette.

Boligbyggingstakten i Trondheimsregionen

Åsen og resten av Levanger konkurrerer med Trondheimsregionen om innbyggerne. Hvis det er generelt høy vekst i en større arbeidsmarkedsregion, vil befolkningsveksten komme i de områdene det bygges mest. Derfor vil det være positivt for Åsen dersom det blir en relativt lav boligbyggingstakt i kommuner som Stjørdal, Malvik og Trondheim. I Trondheim har det vært relativt høy boligbyggingstakt de siste årene, i motsetning til sammenliknbare byer som Bergen og Stavanger. Det beste for Åsen og resten av Levanger ville være om boligbyggingen blir lavere i Trondheim. Stjørdal har hatt en relativt lav boligbyggingstakt de siste fire årene og det vil være positivt for Åsen dersom det fortsetter. Malvik har hatt verken spesielt høy eller lav boligbyggingstakt de siste årene, i forhold til forventet nivå. Dersom arbeidsplassveksten i Trondheimsregionen blir høy og boligbyggingstakten blir lav, vil det gi høyere prisnivå på boliger i hele regionen og gi en sterk stimulans til veksten i randsonene i regionen, som i Åsen. Når vi ser på utviklingen rundt Oslo, Bergen og Stavanger, har det vært stor innflytting til kommuner som ligger i samme pendlingsavstand til byene som Åsen vil få etter utbyggingen. Det er en konsekvens av at disse tre byene har hatt for lav boligbyggingstakt til å realisere forventet innflytting og dermed blir veksten presset ut til områder som har tilgjengelig tomteareal der boligbyggingen har vært høy.

Boligbygging på stedet

Vi har så langt gjort rede for forhold som vil ha betydning for etterspørselen etter boliger i Åsen. Hvis forholdene blir gunstige, vil etterspørselen etter boliger på Åsen kunne bli langt høyere enn før. En effekt av dette er at prisnivået for boliger blir høyere enn før. Men for at det skal bli en stor økning i innflyttingen, må det faktisk bygges flere boliger. Da må det også være tilgjengelige og regulerte tomter å bygge på. Kommunen oppgir at det er flere tilgjengelige boligområder i framtida. I kommunedelplanen er det åpnet for 220 boenheter nært Åsen sentrum, og det mekles med statsforvalteren for å få tatt i bruk et område til som kan gi 120 boenheter. Ut fra disse opplysningene virker det som at det er tilgjengelig tomteareal på Åsen til en vesentlig boligbygging. Kretsen Fossing, hvor Åsen sentrum ligger, har i dag 538 innbyggere. Hvis det bygges 340 nye boliger, vil det kunne fordoble folketallet.

For at det skal bli virkelig fart på boligbyggingen på Åsen, må etterspørselen være så høy at markedsprisene på nye boliger gir grunnlag for lønnsom boligbygging. Det er en terskel der markedsprisen er høyere enn kostnadene til boligbygging, og når denne terskelen overskrides, vil det vært attraktivt for profesjonelle utviklere og boligbyggere å bygge nye boliger for salg. Dersom en slik boligbygging starter og investorene erfarer at det er lett å selge boliger til en pris som gir lønnsomhet, kan det bli bygget mange nye boliger på kort tid.

4. Konklusjon

Den planlagte utbedringen av E6, som gir kortere reisetid til Stjørdal og Trondheim, vil øke innflyttingen og befolkningsveksten til Levanger. Økt innflytting til Levanger er et resultat av at innbyggerne vil få lettere tilgang til arbeidsplassene i Trondheimsregionen når reisetiden blir kortere. Statistisk sett vil effekten være en økt tilflytting på 135 personer til Levanger mellom 2026 og 2040. Da forutsettes det at alt annet fortsetter som før. De områdene som ligger lengst sør vil få den største effekten. Den kortere reisetiden til Trondheim vil gjøre at sørlige deler av Levanger blir en del av det integrerte bo og arbeidsmarkedet i Trondheimsregionen. Det er mange eksempler på at slike randsoner til de største arbeidsmarkedene får sterk innflytting og befolkningsvekst fra Oslo-, Bergen og Stavangerregionen.

Noen *eksterne forhold* (som kommunen ikke kan gjøre noe med) vil kunne øke eller redusere effekten på innflytting til Levanger. Et av disse er arbeidsplassutviklingen i Trondheimsregionen. Dersom arbeidsplassutviklingen i Trondheimsregionen er høy, vil effekten i form av økt innflytting til Levanger bli større. Boligbyggingstakten i Trondheimsregionen er at annet eksternt forhold som vil ha betydning. Lav boligbyggingstakt i Trondheimsregionen vil være positivt for etterspørselen etter boliger i Levanger. Kombinasjonen av høy arbeidsplassvekst og lav boligbyggingstakt i Trondheimsregionen vil gi en mye større positiv effekt på innflyttingen til Levanger. Alternativt vil lav arbeidsplassvekst og høy boligbyggingstakt i Trondheimsregionen gjøre at effekten av raskere E6 blir mye mindre.

Det er også en del *interne forhold* som vil påvirke effekten av ny E6 i stor grad. For tettstedet Åsen vil det være viktig at en ser en positiv sentrumsutvikling, fortetting og bedre tilbud til innbyggerne. Bedre tilbud til innbyggerne inkluderer kommunale tjenester som skole og barnehage. Samtidig er det avgjørende at det er tilgjengelig tomteareal til boligbygging og at tomtearealene er attraktive for utbyggere. Næringsutviklingen og arbeidsplassveksten i nærområdet vil også være viktig, herunder at det er attraktive næringsarealer i området. Hvis alle disse forholdene er på plass, vil effekten på innflytting til Åsen bli større. Den beregnede statistiske effekten på 135 ekstra innflyttere kan altså bli større dersom en lykkes med å tilrettelegge for økt bostedsattraktivitet.

Konklusjonen er at det er et ganske stort potensial for økt innflytting og befolkningsvekst i Levanger, og da spesielt delene Åsen, Skogn og Levanger by. Den statistiske effekten av økt sentralitet er tallfestet til 135 innbyggere i ekstra vekst fram til 2040, men denne effekten kan bli større dersom kommunen er dyktig til å legge til rette for boligbygging, sentrumsutvikling og bostedsattraktivitet. Særlig gjelder det for tettstedene Åsen og Skogn, men også Levanger by vil kunne få økt innflytting. Det vil også ha stor betydning for innflyttingen til Levanger at Trondheimsregionen fortsetter å ha en god vekst, slik at regionen utvider seg til å inkludere de sørlige delene av Levanger i bo- og arbeidsmarkedet.

